

25.96x21.2	1/3	32 עמוד	כולכליסט - כותרת	18/06/2014	42952723-4
אוניברסיטה תל אבי - 78					

להקת המחול בת שבע חר' גגת יובל בסדרת אירור' עים חגיגיים (ראה מסגרת בעמ' 31).

להקת המחול הגדולה בישראל ידעה עליות ומורדות מאז ייס' דה אותה בת שבע דה רוטשילד ב'1964 כלהקת המחול הרפרטוארית הראשונה בישראל בליווי אמנותי של מרתה גרהם, ועד היום, כשהיא מתנהלת תחת שרביטו ותורתו האמנותית של אוהד נהרין.

הפגשנו את צעיר רקדני הלהקה עמרי דרומלביץ' (22) עם הרקדנית הבוגרת ביותר רינה גלוק (81), מחלוצות המחול הישראלי, ילידת ניו יורק, תל' מידתה של גרהם ובוגרת המחזור הרא' שון של בית הספר לאמנויות ג'וליאני.

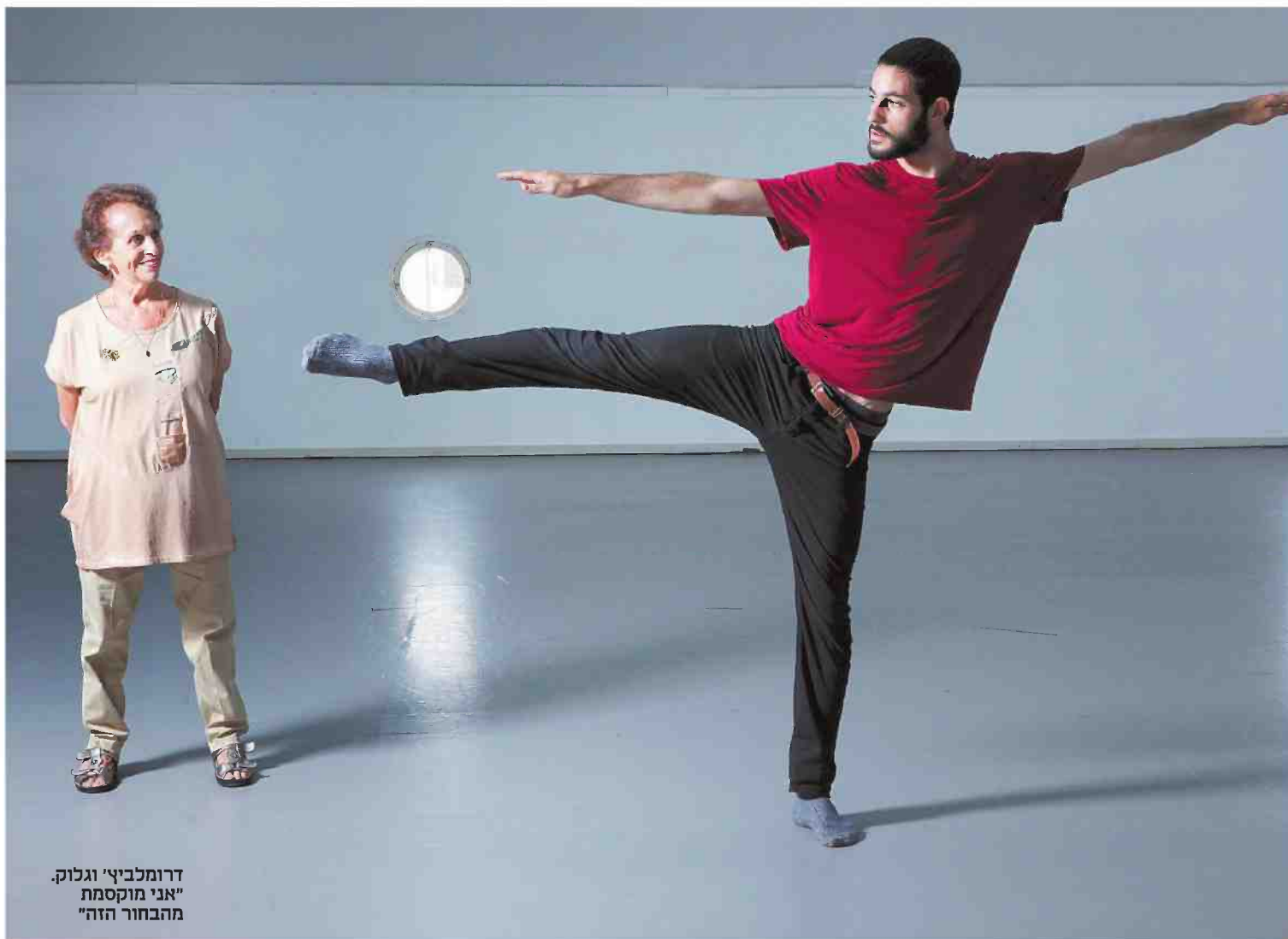
גלוק הינכה דורות של רקדנים כמו דה ורקאנית באקדמיה למוזיקה ולמחול בירושלים ובתיכון לאמנויות תלמה ילון, וכשהסתובבנו במתחם סוון דלל בתל אביב עצרו וחיבקו אותה בהתרה' גשות רקדנים שהופתעו לפגוש אותה.

גלוק נרגשת מהעובדה שדרומלביץ' הוא בוגר האקדמיה ומתרשמת מהידע שהוא מפגין בהיסטוריה של המחול. "אני מוק' סמת מהבחור הזה", היא אומרת לי כשר' רכנו נפרדות, "גם אינטליגנט וגם מדבר לעניין, ובכלל משמחות אותי מאוד כל חגיגות היוכל, זה כל כך נכון ומקסים".

לעומת גלוק, שהחלה לרקוד בגיל 3, דרומלביץ', יליד קיבוץ רמת רחל, הת' חיל בגיל 12 בבית הספר למחול מחולה, ובהמשך התקבל לתיכון של האקדמיה בירושלים. "אני אוהב לרקוד ואוהב מאוד במה ואת המפגש עם הקהל".

"כשעליתי לישראל לימדתי את הטכניקה של מרתה, כולל את דבורה ברטונג, שביקשה ממני שיעורים פרי' טיים", מספרת גלוק.

"בתי (בת שבע דה רוטשילד - מנ"ש) באה להופעה שלי, הציגה עצמה ואמרה שמרתה, חברתה מניו יורק, אמרה לה לחפש אותי ביש' ראל. כך התיידדנו ובמשך שנים היא תמכה כספית בלה' קה שלי.

דרומלביץ' וגלוק.
"אני מוקסמת
מהבחור הזה"

צילום: עמית ששל

בת שבע בת 50

להקת המחול הגדולה בארץ חוגגת יובל בגאלה חגיגית ושורת אירועים. מפגש בין עמרי דרומלביץ' ורינה גלוק, צעיר רקדני בת שבע והוותיקה שבהם, מאפשר הצצה לשינוי האדיר שעברה הלהקה מימיה של כוהנת המחול המודרני מרתה גרהם ועד אוהד נהרין

10.56x32.42	2/3	32 עמוד	כותרת - כלכלי סט	18/06/2014	42952724-5
אוניברסיטה תל אבי - 78					

בת שבע בת 50

מרתה בתחילת דרכה של בת שבע, באיחוד של כל הרקדנים הגדולים האלה שייסדו את סצנת המחול המודרני בארץ.

היא מלחמות אגו?

"ודאי שכן. לכל אחד היו כוח ועוצמה, וזה היה גם הייחוד של בת שבע בשנים האלה. מצד אחד כוריאוגרפים היו אומרים שקשה לעבוד איתנו, כי כל אחד חשב שמגיע לו ושהוא הסוליסט, ומצד שני זה מה שיצר עוצמה והיה מרשים על הבמה. היו כוריאוגרפים שבנו יצירות על מה שהתרחש בתוך הלהקה. ל'הציידים האגדיים' גלן טטלי בחר בי, המבוגרת ביותר בלהקה, ברנה שיינפלד, שהיתה תלמידה שלי, וברות לרמן, שהיתה הכי צעירה. ממש שלוש דורות. הוא השתמש גם במלחמה שהיתה אז בין משה אפרתי ואהוד בן דוד. בהתחלה בתי נתנה לנו אפשרות להתפתח, ובכל פעם אחד מאיתנו יכול היה ליצור. וכשמישהו פתאום עבר לפ' רונט זה בהחלט גרם למתחים.

"ב'קליטמנסטרה' היה ריקוד שנקרא 'דרך הלימוד'; מרתה נתנה לשלושה ארבעה רקדנים ללמוד תפקיד מסוים, וכולם נלחמו עליו. רק ביום המופע

בשלב מסוים החליטה שבמקום לתמוך בי ובאחרים עדיף לאחד כוחות לכדי להקה מר-

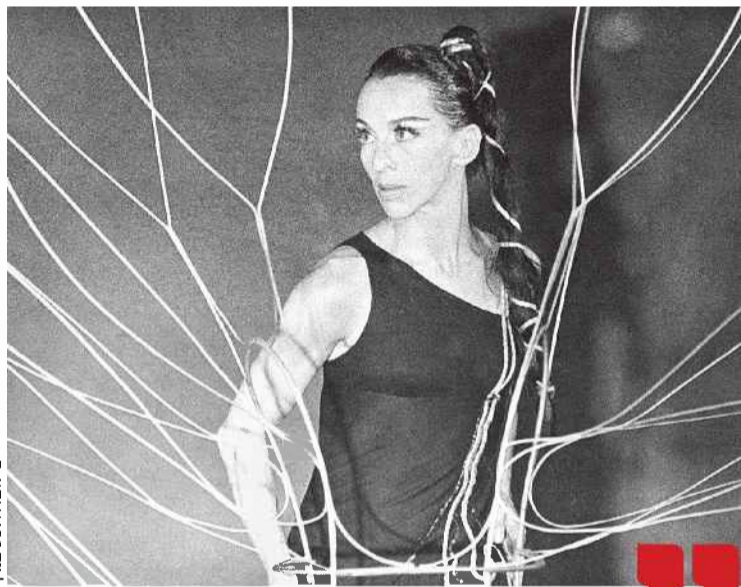
כזית אחת, ושאלה אם אסכים לוותר על העצמאות. זו היתה החלטה קשה, שהוכרעה בזכות ההזדמנות לרקוד את היצירות של מרתה, שמונתה ליועצת האמנותית הצמודה של הלהקה והיתה מעורבת עד הפרט הקטן ביותר."

רקדנים הוזמנו מניו יורק

עם גלוק הוזמנו חמישה רקדנים ישראלים ששהו בניו יורק, רובם בתמיכתה הכספית של דה רוטשילד: רנה שיינפלד, אושרה אלקיים, משה אפרתי, הדסה בדוח ואהובה ענברי. בהמשך הצטרפו רחמים רוזן, יהודית ואל, גליה גת, שמעון בראון, רות לרמן, משה רוי מנו, אהוד בן דוד ולאה לויץ – ההרכב הראשון של הלהקה.

כיום, כשאוהד נהרין מוביל את הלהקה, עד כמה נוכחת הטכניקה של מרתה גרהם?
עמרי: "אם משווים בין תחילת הדרך

צילום: אלכס בנר

רינה גלוק ב'נבכי הלב' (1966): מרתה גרהם נתנה לשלושה ארבעה רקדנים ללמוד תפקיד מסוים, וכולם נלחמו עליו. רק ביום המופע היא היתה מודיעה מי מופיע"

היא היתה מודיעה מי מופיע. ברור שזה עורר תחרות."

גם היום יש מתחים?
עמרי: "תמיד יש. בכל קבוצה ולהקה יש תחרות בריאה. על הבמה אני לא מרגיש מתיחות, אך נראה לי שגם משום שבין גברים זה קיים פחות, בלי הכללות. עם זאת, תחרות כזו מניבה פירות. כשאנחנו רוקדים את 'החור' או את 'שדה 21' ולכל אחד יש סולו, אז מובן שכל רקדן ינסה שהסולו שלו יהיה גולת הכותרת."

מרד הרקדנים

שני משברים גדולים פקדו את הלהקה במשך השנים. הראשון היה ב-1968, כאשר דה רוטשילד הקימה את להקת בת דוד, לאחר שרקדני בת שבע סירבו לקבל את ידירתה הקרובה, שהתגוררה איתה 30 שנה, ז'נט אורדמן כמנהלת אמנותית. המשבר השני התחולל ב-1974, כשדה רוטשילד רצתה לאחד את הלהקות, כיוון שלא יכלה להמשיך לתמוך בשתייהן. גם הפעם התנגדו חברי

לבין היום, אז בדומה למרתה, שבת קופתה היתה פורצת דרך וחידשה את הפרספקטיבה על המחול, אוהד עושה זאת בתקופתו, וכמובן הגאגא (שפת התנועה שפיתח אוהד נהרין – מנ"ש). ומלבד היותו פורץ דרך הוא אחד הכוריאוגרפים הכי מוערכים ונחשבים בעולם, ומרגישים את זה בעבודה וביצירה איתו. זה מיוחד לעבוד עם מישהו שהולך להירשם ברפי ההיסטוריה. אני בטוח שההרגשה דומה לזו שהיתה עם

27.59x34.87	3/3	32	עמוד	כלכלי סט - כותרת	18/06/2014	42952725-6
אוניברסיטה תל אבי - 78						

עמרי דרומלביץ': אם הרקדנים יחליטו שהם לא מוכנים לעשות משהו יהיה לזה משקל, אבל אוהד טוב מאוד בשכנוע, וכולנו הגענו ללהקה כדי לעבוד איתו"

צילום: עמית שעל

שעה וחצי עד שעתיים ביום, לא מתחילה יום בלי זה. אני מתאמנת, רוקדת, שמה מוזיקה, עושה אימפרוביזציה – תלוי בכאבים, ויש כאבים".
ואתה חושש מהיום שבו תצטרך להפסיק לרקוד?
 "אני בטוח שזה רחוק, אבל לא בטוח ש'חושש' היא המילה הנכונה. לבטח את געגע, אבל אני חושב שאמצא דרך".

אהוד בן דוד מצא מסאו'יסט שהגיע אלינו, אבל שילמנו לו מכספנו".
 עמרי: "לנו יש, אבל קשה לקרוא לזה צ'ופר. כשעוברים עם הגוף באינטנסיביות כזאת, ויש חורשים שבהם אנחנו מעלים 25 הופעות, קשה לקרוא צ'ופר למישהו שמכוון לך את הגוף".
מתי יודעים שצריך להפסיק לרקוד?
 רינה: "אף פעם. אני עד היום עוברת

ענתה 'ומה אם יום אחד מישהו ינהל את הלהקה ויעשה את הכוריאוגרפיה? היא כבר לא תהיה רפרטוארית, ועדיין את חושבת שזה צריך להיות השם שלה?'.
 ואמרת 'כן!'. שמחתי שאוהד מונה למנהל אמנותי, ואני אוהבת מאוד יצירות שלו. זה עונג רב, ואני פשוט גאה במה שקורה היום בבת שבע".
 למרות הריחוק מדה רוטשילד המשייכו השתיים להיות בקשר, ואת הפגישה האחרונה ביניהן גלוק לא תשכח. "היא כבר היתה קטנה ומכופפת", היא מספרת בעיניים דומעות, "ואני באתי אל מאחורי הקלעים של בת דור. ממש הייתי צריכה לדרת על הברכיים כדי לחבק אותה, ואז היא אמרה לי 'הלכנו דרך ארוכה מאז שנגשנו'. זה היה כל כך מרגש".

הלהקה בתוקף והיא בחרה בבת דור, ובת שבע החלה להיתמך ציבורית. "זו היתה תקופה סוערת. היחסים המיוחדים מאוד שהיו לי עם בת שבע התערערו. כשהיא ניסתה להכניס את ז'נט, הרקדנים התמרדו בטענה שהיא באה מהבלט הקלאסי הטהור ואין לה שום הבנה בבלט מודרני – וראי לא בטכניקת גרהם".
והקשיבו לכם?
 "עוברת שבסוף ז'נט לא נשארה. היה חשש ששבת תסגור את הלהקה, אבל זה לא קרה, ובמקום זה היא פתחה את בת דור וז'נט ניהלה אותה; היא תמכה בה יותר ויותר, ובנו – שהופענו מקיבוץ דן עד רביבים – פחות ופחות. עד 1968 ניהלנו לבר את הלהקה, ואז הגיעה ג'יין דארלי בתפקיד המנהלת האמנותית הראשונה".

גם היום יש לרקדנים הרבה כוח?
 עמרי: "לא. המבנה של להקה רפרטוארית שונה מזה של להקה של כוריאוגרף אחד, שהוא המנהל והמנהיג ואי אפשר לערער עליו. מובן שיש דו-שיח והקשבה, כי אוהד חשובים מאוד הצרכים והתחושות שלנו. אם הרקדנים יחליטו שהם לא מוכנים לעשות משהו יהיה לזה משקל, אבל אוהד טוב מאוד בשכנוע, וכולנו הגענו ללהקה כדי לעבוד איתו.

"אפשר גם לדגמן"

אם נדמה שהיום קשה לשרוד כלכלית כרקדן, מתברר שזה כאין וכאפס לעורמת העבר. "כולנו לימדנו, והסטודיו שלי המשיך להתקיים כדי שאוכל להתפרנס. בימי ראשון ורביעי היינו מסיימים בשתיים בצהריים, כדי שכולם יוכלו ללכת ללמד למחיתתם".
 עמרי: "היום התנאים הרבה יותר טובים

גם רקדן שבא היום מרוסיה, מטייוואן או מארה"ב לא בא בשביל בת שבע, אלא בשביל אוהד".
 רינה: "אנחנו היינו להקה רפרטוארית, וחבל לי שאין כוונת בארץ כיום. אלה עוצמות אחרות ולנו ניתנה ההזדמנות הזאת עד 1974. בשיחה פרטית אמרה לי בתי שאם הלהקה תהפוך לציבורית, שמה לא יהיה בת שבע. השבתי לה שזה השם שהיא נתנה לנו וזה הבייבי שלה. היא

אירועי היובל

- ארכיון בת שבע:** בספריית בית אריאלה יושקו היום ארכיון ובמסגרתו תערוכה, המשחזרת רגעים מ-50 שנות הלהקה.
- כנס אקדמי "בת שבע: גוף, מחול, תרבות":** בפקולטה לאמנויות באוניברסיטת ת"א יתקיים היום ומחר כנס בהשתתפות חוקרים בכירים מתחומי המחול, התיאטרון ולימודי התרבות. הכנס פתוח לקהל, באולם פאסטלינט, בניין מקסיקו, arts.tau.ac.il.
- ערב גאלה:** במשכן לאמנויות הבמה בתל אביב יתקיים אירוע חגיגי בהשתתפות הלהקה לדורותיה. רקדני הלהקה והאנסמבל יבצעו תוכנית מיוחדת מאת אוהד נהרין ויוקרן הערב הראשון – סרטו התיעודי של גלעד טוקטלי המתעד את ערב הבכורה העולמית הראשונה ב-1964. 800 שקל לכרטיס.
- יצירות של אוהד נהרין:** הלהקה תמשיך להעלות יצירות של המנהל האמנותי: "יורוס של אוהד נהרין" (25-28 ביוני 21-23 ביולי), "Flock", ערב מיצירות האנסמבל (26-28 ביוני): "החור" (במהלך יולי) ועוד.

אוהד נהרין. המנהל האמנותי של בת שבע

מרתה גרהם. ליווי אמנותי בתחילת הדרך

ביום. כבן 22 אני מרגיש בר-מזל שאני יכול להשתכר ולחיות חיים טובים באמצעות מה שאני מרוויח. אפשר גם לדגמן ולעשות פרסומות, ומוצאים דרך למלא את החסר. הבעייתיות מתחילה בשלב מאוחר יותר, ולהיות אמא בלהקה זה כמעט בלתי אפשרי, כי אנחנו עוברים פה באינטנסיביות כל היום".
היו גם ציפורים כמו מסאו'יסט צמוד?
 רינה: "הלוואי. היתה תקופה שבה

גם רקדן שבא היום מרוסיה, מטייוואן או מארה"ב לא בא בשביל בת שבע, אלא בשביל אוהד".
 רינה: "אנחנו היינו להקה רפרטוארית, וחבל לי שאין כוונת בארץ כיום. אלה עוצמות אחרות ולנו ניתנה ההזדמנות הזאת עד 1974. בשיחה פרטית אמרה לי בתי שאם הלהקה תהפוך לציבורית, שמה לא יהיה בת שבע. השבתי לה שזה השם שהיא נתנה לנו וזה הבייבי שלה. היא

צילום: גלעד קולרביץ/גטי אימג'ס